

KUTUPHANE VE AKŞIV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 13/07/2020
Sayı: -120.07-E.00000682413

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/30408 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Küresel ısınmaya bağlı iklim değişiklikleri sonucu deniz suyu sıcaklığındaki ve su parametrelerindeki değişiklikler nedeniyle İndo-Pasifik kökenli birçok tür Akdeniz'e geçiş yapmıştır. Söz konusu yabancı türlerden bazılarının yerel türler üzerinde rekabet üstünlüğü sağladığı, bazılarının sadece varlığının rahatsız edici olduğu ve bazılarının ise ekonomik açıdan fayda sağladığı bilinmektedir. Bakanlığımızca konu yakından takip edilmekte olup, denizlerimizdeki ekosistemlere, biyolojik çeşitliliğe, balıkçılık ekonomisine ve insan sağlığına zarar vereceği öngörülen türler ile ilgili yasak/sınırlamalar uygulanmakta, bilimsel araştırmalar yürütülmekte, türleri baskı altına alacak av stratejileri planlanmakta ve gerekli mevzuat çalışmaları yürütülmektedir. Bununla birlikte, avcılık istatistiklerimizden Akdeniz'deki yerel ekonomik türlerin toplam biyokütle verileri takip edilmekte olup, 2015 yılından itibaren bir düşüşün olmadığı aksine 2015 yılı verisiyle kıyaslandığında son yıllardaki üretimde yaklaşık % 37 'lik bir artış olduğu gözlemlenmektedir.

Bakanlığımız tarafından, pek çok ülkede olduğu gibi Ülkemiz denizlerini de tehdit eden istilacı yabancı türlerle ilgili olarak projeler ve çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, balon balığı ve aslan balığının kıyılarımızdaki dağılımlarının belirlenmesi, üreme ve beslenme özellikleri ile ilgili tahminlerde bulunma, ileride yapılacak ekolojik ya da balıkçılık ile ilgili araştırmalara referans olabilmesi için "Balon Balığı (Lagocephalus sceleratus)'nın Ülkemiz Kıyılarında Yayılım Alanları, Biyolojisi ve Tetrodotoksin Düzeylerinin Belirlenmesi, Olası Mücadele Yöntemlerinin Araştırılması ve Aslan Balığının Ege Denizi ve Akdeniz'de Yayılım Alanlarının Belirlenmesi Projesi" yürütülmekte olup, ayrıca önemli denizel biyoçeşitlilik alanlarında istilacı yabancı türler belirlenerek etkilerinin azaltılması veya yok edilmesi, doğal türler ve habitatlar üzerinde baskı olmaktan çıkarılması ve izlenmesi amacıyla da "Önemli Denizel Biyoçeşitlilik Alanlarında İstilacı Yabancı Türlerin Oluşturduğu Tehditlerin Değerlendirilmesi Projesi" yürütülmeye başlatılmıştır.

Ülkemiz denizlerindeki yabancı istilacı türler arasında yer alan balon balığı, bünyesinde bulundurduğu denizel Toksin Tetradosin (TTX) nedeniyle tüketilemeyen, biyo-çeşitlilik ve sosyo-ekonomik açıdan en zararlı türlerden birisidir. Bu yüzden istilacı balon balıklarının tüketimde kullanılmaması için karaya çıkartılmasına, yakalanmasına yönelik kurallar günün şartlarına göre güncellenmekte ve değiştirilmektedir. Balon balığının ekosistemdeki yoğunluğunu ve stoğa katılımını azaltmak için üzerinde av baskısı oluşturmak amacıyla, Bakanlığımızca balıkçıların teşvik edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, avlanan balon balıklarının ilaç, deri, tekstil gibi sanayi kollarında değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması yönünde çalışmalar da özel sektör tarafından yürütülmesi için desteklenmektedir. Bu kapsamda balıkçılara verilecek desteklemeye ilişkin mevzuat çalışmalarına devam edilmektedir.

Ülkemiz kıyılarında yayılım gösteren diğer bir yabancı istilacı tür olan aslan balıkları ise balon balığının aksine tüketilebilen bir türdür. Bu türün yüzgecindeki sert ışınlar, barındırdığı toksin dolayısıyla, temas edilmesi durumunda şiddetli ağrılara ve lezyonlara neden olmaktadır. Ancak yüzgeçler kesilerek balıktan ayrıldığında herhangi bir risk teşkil etmemektedir. Son derece lezzetli olan bu türün tüketilmesi hem ekosisteme hem de bütçeye fayda sağlayacağından, bilimsel araştırmalarımıza ilaveten Bakanlığımızca bilimsel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla tüketime kazandırma etkinlikleri düzenlemekte, balığın restoranlarda ve mutfaklarda yerini alması için çalışmalar yürütülmektedir.